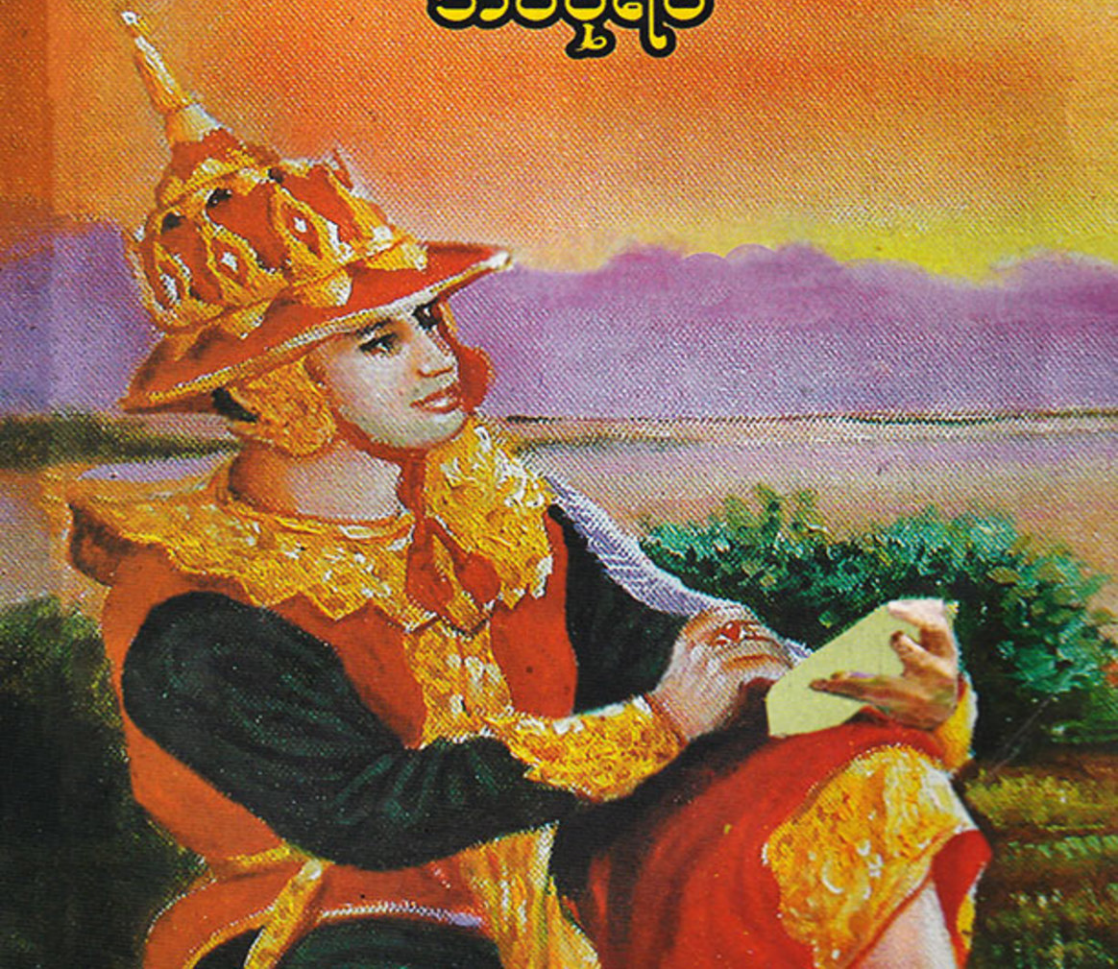

ပန်းဆွေမွန်

သိင်္ခိယ

မြန်မာ့စာဆိုတော်ကြီးများ၏
ကဏ္ဍဝိဇ္ဇာ

နိဒါန်းလွှာ (က)

စာပေဟူသည် လူသားများ အတွက် အဆင့်အမြင့်ဆုံးသော အနုပညာပစ္စည်း တစ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ အနုပညာဟူသော စကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်သည့်စာပေ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပုဟူသော ပန်းဆယ်မျိုး၊ သီချင်းဂီတ၊ အဆိုအကတို့ ၏ ရသပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်မှုသည် လူတို့ ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအပန်းဖြေမှု၊ ကျေနပ်အားရမှုတို့ ကိုပေးနိုင်သော်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်ကိုမူ အပြည့်အဝမပေးနိုင်ပေ။ ပွဲပြီးမီးသေဆိုသကဲ့သို့ ကြည့်ရှုခံစားဆဲ အချိန်ခဏ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကာလအတိုင်းအတာတစ်ခုထက် ပို၍ အမှတ်တရ မဖြစ်တတ်ကြပေ။ စာပေဟူသည် ကား ဖတ်သူကို ဖတ်တုန်းဖတ်ခိုက်သာမက တသသ၊ တတတဖြစ်စေသည်။ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ဖတ်တိုင်းလည်း အသိဉာဏ်တိုးတိုးလာသည်။ တစ်သက်တာလုံး လက်ကိုင်ထားသုံးစွဲရမည့် အတွေ့အကြုံဗဟု သုတ စသည့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်တို့ ကိုလည်း ရလေ၏။ ဖတ်သူ၏ သိစိတ်ကို ငယ်ရာမှ ရွယ်ရာသို့၊ ရွယ်ရာမှ ရင့်ကျက်စေ၏။ စာတစ်ပုဒ်၊ စာတစ်အုပ်၏ တန်ဖိုးကား လူကိုရင့်ကျက်စေခြင်း၊ အတွေးအခေါ် အသိအမြင် မြင့်မားစေခြင်း၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် တိုးတက်စေခြင်း၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စေခြင်း၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေးနယ်ပယ် ကျယ်ပြန့်ကျွမ်းဝင်လာစေခြင်း စသည့်ပြောပြခြင်းငှာမကုန်နိုင်သော အကျိုးကျေးဇူး တို့ ကိုမုချပေးလေ၏။ ထို့ပြင် လူသားတို့ ၏ လူနေမှုအ

ဆင့်အတန်းနှင့် လူ့လောကကြီး တစ်ခုလုံးကို ထိန်းကျောင်းနေသည့်အရာမှာ လည်း ပင်မအထည်အကိုယ်ကြီးမှာ စာပေပင်ဖြစ်လေ၏။ စာပေ၏ တန်ဖိုးကြီးမားပုံ၊ အစွမ်းထက်ပုံကို သာမန်လူတို့ က မသိမမြင်ကြဘဲ လျစ်လျူရှုတတ်ကြလေ သည် ။ စာပေဟူသည့် ပညာပါရမီကို ဆည်းပူးရာ၌ ချက်ချင်းလက်ငင်း အကျိုးထူးပေးသည် ဖြစ်စေ၊ မပေးသည် ဖြစ်စေ တစ်စက်ကျများ ပြည့်သောလားသို့ ဘဝအဆက်ဆက် ဆည်းပူးဖြည့်ဆည်းနေရမည် သာဖြစ်ပါသည် ။

ကျွန်တော်တို့ သည် မြန်မာလူမျိုးများ ဖြစ်ကြသည် ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ၏ သွေးသားအရင်း ဖြစ်သော မြန်မာစာပေကို ဦးစွာပထမချစ်တတ်ကြရမည်သာဖြစ်ပါသည် ။ ကျွန်တော်တို့ သည် မြန်မာစာ နှင့် နေ့စဉ်နှင့်အမျှထိတွေ့နေကြရသော်လည်း မြန်မာစာ၏ မြစ်ဖျားခံရာကို ကား သိရှိကျွမ်းဝင်ကြသူ အလွန်နည်းပါးလှသည် ။ အထင်မကြီးသည်လည်း ပါ၏။ ကျွမ်းကျင်သည့်အဆင့် မဟုတ်သည့်တိုင် တီးမိခေါက်မိ ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူးလောက်တော့ရှိသင့်၏။ မိမိတို့ ၏ အဘိုးအဘွားတို့ ကို မိမိကိုယ်တိုင်မမြင်ဖူး၊ မတွေ့ဖူး မသိမိလိုက်သော်လည်း အဖေအမေတို့ ထံမှ ကြားဖူးနားဝရှိနေဖို့ တော့လိုသည် ။ ထို့အတူ မိမိစာပေကိုလည်း မိမိတို့ ၏ ဘိုးဘေးတို့ ကဲ့သို့ သဘောထားရာ၏။ ယဉ်ကျေးမှုရှိသောလူတို့ နှင့်အတူ ယှဉ်တွဲပေါ်ထွန်းလာသောစာပေသည် လူတို့ ၏ ဂုဏ်ကိုမြှင့်တင်ပေးနိုင်သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ ဘိုးဘေး တို့ သည် ပုဂံခေတ်မတိုင်မီကပင် စာပေနှင့်ယှဉ်တွဲနေထိုင်ခဲ့ကြသောလူမျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ အလယ်တွင် ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ဂုဏ်ယူရဲကြရမည်။ ပုဂံခေတ်မတိုင်မီက စာဆိုများကို မှတ်တမ်းမတင် နိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ပျူစာပေများကို ကျောက်စာများ တွင် ရေးထိုးကြသည် ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပုဂံခေတ်ထက်စော၍ မြန်မာများ တွင် စာပေယဉ်ကျေးမှုများ ထွန်းကားပေါ်ပေါ်

က်ခွဲကြောင်း သက်သေ အဖြစ်တည်ရှိခဲ့ပေသည်။ ။ မြန်မာစာပေ၏ မြစ်
ဖျားကို အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြားမှ အရောက်သွားပြီး ပြန်လှန်တူးဆွ
ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့ကြသည့် မြန်မာချစ်သူပညာရှိကြီးများ ၏ မြန်မာ့အနုစာ
ပေများကို ဖတ်ရှုရသည့်အခါ ဘဏ္ဍာသိုက်ကြီးတစ်ခုကို တူးဖော်တွေ့ရှိ
ရသကဲ့သို့ ခံစားရသည်။ ။ ဘဏ္ဍာသိုက်ထဲတွင်
ရွှေငွေကျောက်သံပတ္တမြားများကို သုံးမကုန်အောင်တွေ့ရသည်။ ။ ကျုံး
ယူ၊ သဲ့ယူ၊ ယူရသည် နှင့်လည်း တူလေသည်။ ။ လောဘကင်းသော၊ ရမ
က်ကင်းသော တပ်မက်ခြင်းများ ဖြင့် အထုပ်ထုပ်ယူကြသည်။ ။ သို့သော်
ကိုယ့်ချည်းသက်သက် ရဖို့ မဟုတ်။ လိုချင်သူကို ခွဲပေး၊ ဝက်ပေးရမည့်ရ
တနာများ ဖြစ်သည်။ ။ ထိုအခါ၌ ကျွန်တော်သည် စာရေးသူဖြစ်လာရပြန်
၏။ ရှေးပညာရှိကြီးများ ထံမှ ရယူထားသော အမွေခံပစ္စည်းများကို မျှ
ဝေပေးခြင်းအမှုကိုပြုချင်လာ၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့စာဆိုတော်ကြီးများ
၏ ဘဝပုံရိပ်အမည်ဖြင့် စာမြည်းသဘော
အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကလေးများကို ကျွန်တော်စွမ်းနိုင်သလောက် ပြုစု
ရေးသားမိပါသည်။ ။ မြစ်ညာမှ မျောလာသော အန္တရာသရက်သီးတစ်လုံး
ကို ဆယ်ယူစားသုံးမိရုံ သဘောထားရန်ဖြစ်လေ၏။ အရသာလေးနက်
ထူးခြားလှသော သရက်သီးအများ အပြားကို စားသုံး လိုသော် မြစ်ညာ
သို့ဆက်လိုက်ရပေတော့မည်။

ရှေ့လူတို့ ဖောက်သောလမ်းကို နောက်လူတို့ က ဆက်လျှောက်ကြရ
သည်။ ။ လျှောက်ရင်း လျှောက်ရင်းက ကိုယ့်နောက်မှ လျှောက်လိုက်လာ
မည့်လူများ အတွက် ကိုယ်ကလည်း ဖောက်နိုင် သမျှသော လမ်းကလေး
များကို ထပ်ဖောက်ကြရသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးဦးဖေတင်မောင်၊
ဆရာကြီးဟံသာဝတီ ဦးဘရင်၊ မှော်ပီဆရာသိန်းကြီး၊ ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆ
ရာမင်းသုဝဏ်၊ မောင်သုတ၊ မင်းယုဝေ၊ ဆရာဦးချမ်းမြ၊ ကထိကဒေါ်မြ

ငုံသန်း၊ ဒေါ်ကြန့်၊ ဆရာမကြီးစောမုံညင်း၊ ဆရာကြီး ထီလာစစ်သူ၊ ကဝိ
ဘာရတီကျမ်းပြု ဆရာဦးကျော်ရင်၊ ပုဂံဝန်ထောက်ဦးတင်၊ ဆရာကြီး
ဦးအောင်သော်၊ ဦးကျော်ထွန်းနှင့် မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း ထွက်ပေါ်
လာရန် ကြိုးပမ်းကြသောဆရာကြီးများ ၊ ဤစာမူပြုစုရာတွင် ဖတ်မှတ်
လေ့လာမှု ပြုရသည့် ကျမ်းကိုးစာရင်းပါ စာပေပညာရှင်ကြီးများ အစရှိ
သော (အမည်နာမများ ကြွင်းကျန်နေခဲ့သည် ရှိပါက
လေးစားရှိသေစွာဖြင့် ခွင့်လွှတ်ပေးရန် တောင်းပန် ပါသည် ။
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ၏ လမ်းကိုလျှောက်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ခဲတစ်လုံး၊
မြေတစ်တောင်းမျှ ဖောက်နိုင်သမျှ ဆက်ဖောက်သည့်အနေဖြင့် မြန်မာ့
စာဆိုတော်ကြီးများ ၏ ဘဝပုံရိပ်စာမူကို ပြုစုရေးသား ခဲ့ပါသည် ။ ကျွန်
တော်ရခဲ့သောရတနာများကို ခွဲဝေပေးခြင်းဖြစ်၍ လိုချင်သူတို့ ရကြပြီး၊
ရသူတိုင်းက သာဓုခေါ်နိုင်ကြပါစေဟူ၍ သာ။

သိင်္ခသူ

အနန္တသူရိယ

ပုဂံခေတ်သည် သရေခေတ္တရာခေတ်မှ စတင်ရေတွက်သော် (၂၉) နှစ်ကြာပြီးနောက် သက္ကရာဇ် (၂၉) ခုနှစ်မှ သက္ကရာဇ် (၃၀) အထိ နှစ်ပေါင်း (၁၂၆၁) မျှဖြစ်တည်ထွန်းကားခဲ့လေသည်။ သုပညာ နာဂရဆိန္ဒူ တူတော်သမုတိရာဇ်မင်းလက်ထက်မှ စောမွန်နစ်မင်း လက်ထက်ထိတိုင် အောင် မင်းဆက် ပေါင်း(၅၅) ဆက်တိတိ စိုးစံအုပ်ချုပ်ခဲ့ကြလေသည်။

ပုဂံခေတ်သည် မြန်မာစာပေ၏ လယ်ယာမြေ ကောင်းသဖွယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး စာပေမျိုးစေ့ရှင်သန်စေခဲ့သော စာဆိုတို့ လည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ ထိုမျှ သာမက ပန်းဆယ်မျိုးနှင့်ဂီတသုခုမတို့ ၏ ရှင်သန်ပေါက်ဖွားရာ ဘူမိနက်သန်လည်း ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ပုဂံသည် မြန်မာတို့ ၏ အသည်းနှလုံးဖြစ်ခဲ့ရပြန်သည်။

ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ဂီတတို့ သည် ဦးခေါင်း၊ ကိုယ်ထည်၊ ခြေလက်အင်္ဂါတို့ ကဲ့သို့ ဆက်စပ်မှုကင်းမဲ့၍ မရစကောင်းသည် ဖြစ်သဖြင့် စာပေလင်္ကာ တို့ သည် သီချင်းဂီတသို့ပြောင်းလဲကြကာ ဘာသာစကားတို့ ဖြင့် ငြိမ့်ညောင်းနာပျော်ဖွယ်ရာ နိမ့်သံ၊ မြင့်သံ၊ တက်သံ၊ သံတို၊ သံရှည်၊ သံလေး၊ သံပြတ်တို့ ဖြင့် သီဆိုကျူးရင့်ကြကုန်သည် တွင် စိုပြည်သာယာ သောလူ့ဘဝခရီးရှည်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာကြရပေတော့သည်။

တစ်ခါတစ်ရံတွင် ချစ်ခင်စုံမက်မေတ္တာ ရေးဘက်သို့ ဆင်းသက်ကြပြန်သည်။

သိုးကလေး၊ ပုပ္ပါးနတ်တောင်၊ အခေါင်မြင့်ဖျား၊ စုံတောပြား၌ ၊

နံ့ရှားကြိုင်လွင့်၊ ခါတန်ပွင့်သည် ၊ ရွှေနှင့်ယိုးမှား၊ ပန်းစကား။

သိုးကလေး၊ စကားပွင့်နှင့်၊ နှိုင်းတင့်နိုးသည် ၊ ရဲမျိုးသမီး၊ မောင်ကြီး
နမ၊ ညက်လှပြာစင်၊ မယ့်သည် ပင်သည် ခရီးသား။

သိုးကလေး၊ မြိတ်လွတ်စုလည်း ၊ အငယ်တည်းက၊ ကျွမ်းဝင်ကြသည်
၊ မွေးတူဖရင်း၊ မျိုးသည် မင်းနှင့်၊ ချစ်ခြင်းစုရုံး၊ သက်ထက်ဆုံးသည် ၊ နှ
လုံးမခြား၊ စောင့်တရား။ ။

ဆွေမိမင်း၊ မျက်သုတ်နီစင်၊ ရထည်းဖျင်နှင့်၊ ကျိုင်းစင်မြဝါ၊ မတ်ကြီး
လျာကို၊ မယ်သာ ကြိုက်မိ၊ တုမရှိ။

အထက်ပါ ပုပ္ပါးတောင်ကို ဖွဲ့သောလင်္ကာသည် ပုဂံခေတ်ကပေါ်ခဲ့
သော်လည်း ရေးသားသူ၏ အမည်မှတ်တမ်းမှတ်ရာတို့ ကို ရှာဖွေမတွေ့
ရှိရသဖြင့် ဝမ်းနည်းဖွယ်ပင်။ ထို့အတူပင်-

မြကန်သာ၊ တောင်ကျချောင်းတေး၊ ရေဝင်ပြေးလှည့်၊ ရေအေးကြည်
စွာ၊ ကန်ပိုင်မာလျက်၊ ကြာပေါင်းထုံထုံ၊ ငှက်မျိုးစုံသည် ၊ ဝတိသာက န
န္ဒာလော၊ တူစွဟု ဣာ။

မြကန်ကဗျာသည် လည်း သေလည်ကြောင်မင်းကြီး၏ လက်ထက်
တွင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည် ဟု ရှေးပညာရှိ များကယူဆခဲ့ကြသော်လည်း စာဆိုရှင်
ကိုကားအမှတ်ထင်ထင် ပေမတင်နိုင်ခဲ့ကြပါပေ။ ထိုကဗျာ တို့ သည်
လင်္ကာသဘောဖြင့် ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည် ဖြစ်၍ နောက်တွင် ပေါ်ပေါက်တီထွင်အ
ပ်သော ပျို့၊ ရတု၊ အိုင်၊ အဲ၊ မော်ကွန်း စသည့်အဖွဲ့အနွဲ့တို့ ကို စပ်ဆိုကြမ
ည့် စာဆိုတို့ အဖို့ နည်းယူမှီငြမ်းကြရသော ရှေးအကျဆုံး ဖွဲ့နွဲ့ပုံတို့
ပင်ဖြစ်လေ၏။ သမိုင်းပညာရှင်တို့ ကပုဂံကို အပိုင်း (၄) ပိုင်းခွဲကာ သ
က္ကရာဇ် (၂၉) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် သမုတိရာဇ်မင်းမှ သည် သက္က
ရာဇ် (၂၄၆) ခုတွင် နန်းတက်သည့် ပိုက်သေလည်မင်းအထိ ပထမပုဂံ၊

သက္ကရာဇ် (၂၆၆) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် သေလည်ကြောင်မင်းမှ သက္ကရာဇ် (၄၁၆) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် သာရမ္မန်ဖျားမင်းအထိ ဒုတိယပုဂံ၊ သက္ကရာဇ် (၄၃၈) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် သိုက်တိုင်မင်းမှ သည် သက္ကရာဇ် (၁၉၁) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့်ခဲလူးမင်းအထိ တတိယပုဂံ (ပုပ္ပါးစော ရဟန်းမင်းလက်ထက်တွင် သက္ကရာဇ်ဖြိုခဲ့သည် ။ သက္ကရာဇ် (၂၀၈)ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် ပျဉ်ပြား မင်းလက်ထက်မှ သက္ကရာဇ် (၆၈၅) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် စောမွန်နစ်မင်း လက်ထက် ထိစတုတ္ထပုဂံ ဟု ဆိုကြသည် ။ သက္ကရာဇ် (၃၀) ခုနှစ်တွင် ကား ပုဂံပျက်လေသည် ။ သက္ကရာဇ်မဖြိုမီနှင့် ဖြိုပြီးအထိ ပုဂံနေပြည်တော်၏ မြို့သက်မှ နှစ်ပေါင်း(၁၂၆၁)နှစ်တိတိ ကြာမြင့်ရှည်လျားခဲ့လေသည် ။ ပုဂံခေတ်၏ အဆုံးပိုင်းဟု ဆိုအပ်သော သက္ကရာဇ် (၄၃၃)ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် မင်းယဉ်နရသိင်္ခ၏ ညီတော် နရပတိစည်သူ၏ မိဖုရားအား မတရားရယူသိမ်းပိုက်လိုသောကြောင့် နရပတိစည်သူက နောင်တော် မင်းယဉ်နရသိင်္ခအား လုပ်ကြံရာမှ သူတည်းတစ်ယောက်ကောင်းဖို့ ရောက်မှုအစချီသော ပုဂံခေတ်၏ အပြောင်မြောက်ဆုံး လင်္ကာတစ်ပုဒ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရလေသည် ။ အကြောင်းမှာ ဤသို့ဖြစ်လေ၏။ ကျောက်ဆည်ခရိုင်၊ မြင်စိုင်းဝက်ဝံအရပ် ဝါးတောထဲမှ သံသေဒဇ မွေးဖွားလာသူ ဝေဠုဝတီသတို့ သမီးငယ်ကို ဦးစွာပထမ မင်းယဉ်နရသိင်္ခအား ဆက်သကြသည် ။ ထီးဟန်နန်းဟန်မရှိသည့်ပြင် နားရွက် ကပါထူသောကြောင့် မင်းယဉ်နရသိင်္ခက ဝေဠုဝတီအား ညီတော်နရပတိစည်သူသို့ ပေးအပ်လိုက်သည် ။ နရပတိစည်သူ၏ လက်ထဲသို့ ရောက်လာသော ဝေဠုဝတီကို အပွေးမြင်အပင်သိသော မင်းနှစ်ပါး၏ မယ်တော်က ထီးဟန်နန်းဟန်ပြောဆို၊ သွားလာ၊ နေထိုင်၊ စားသောက်တတ်လာအောင် လက်ထပ် သင်ပေးခဲ့သည် ။ ထို့ပြင်ထူသောနားကို

ပါးလျလာအောင်ပြုပြင်ပေးခဲ့ရာ နဂိုရှိသူဝေဠုဝတီ၏ အလှမှာ ဘွားခနဲ ပေါ်ထွက်လာခဲ့လေတော့သည်။ ။ ဝေဠုဝတီ၏ အလှကိုမြင်ရသောအခါ မင်းယဉ်နရသိင်္ခီမှာ မိမိစွန့်ပစ်ခဲ့သော ဝေဠုဝတီကိုပြန်လိုချင်သဖြင့် ညီတော်အားစောင့်ချမ်းအရပ်သို့ ဥပါယ်တံမျှင်ဖြင့် စစ်ထွက်စေခဲ့သည်။ ။ ညီတော်မှာ လည်း နောင်တော်၏ အကြံအစည်ကို ရိပ်စားမိသဖြင့် မိမိ၏ ကျွန်ယုံတော် မြင်းခံတော်ငပြည့်အား အမှာ စကားထားရစ်ပြီး စစ်ထွက်ခဲ့သည်။ ။ ညီတော်မရှိသည် နှင့် မင်းယဉ်နရသိင်္ခီလည်း ဝေဠုဝတီကို သိမ်းပိုက်လေတော့သည်။ ။ ပြည့်လည်း အကြောင်းစုံကို လျှောက်ထား ပြောကြားရန် မြင်းကိုဒုန်းစိုင်းလျက် ခရီးပြင်းနှင့်ခဲ့ပါသော်လည်း လမ်းခရီးမသာယာသဖြင့် ခုလတ်တွင် တစ်ညခွဲအိပ်ပြီးမှ ခရီးဆက်ခဲ့ရလေသည်။ ။ နရပတိစည်သူထံသို့ ရောက်သောအခါ အလုံးစုံကို လျှောက်ထားခဲ့သော်လည်း လမ်းခရီး၌ ရပ်နားခဲ့သည် ကို အကြောင်းပြု၍ အရေးတော်ပုံနှောင့်နှေး ရသည် ဟု ဆိုကာ ငပြည့်အား လက်သုံးတော်ဓား နှင့်နေရာ၌ပင် ကွပ်မျက်ခဲ့လေသည်။ ။ ထို့နောက် မိမိ၏ လက်ရင်းတပည့်ဖြစ်သူ အောင်စွာငယ်အား နောင်တော့်ကိုလုပ်ကြံစေပြန်သည်။ ။ အရေးတော်ပုံ အောင်ပါက မရီးတော်(၃) ပါးအနက်မှ တစ်ပါးနှင့် လက်ဆက်ပေးမည်ဟု ကတိခံခဲ့သည်။ ။

မင်းယဉ်နရသိင်္ခီအား လုပ်ကြံရာ အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း မရီးတော်တစ်ပါးပါးနှင့် လက်ဆက် ပေးမည်ဟူသောကတိကို နရပတိက မတည်သောကြောင့် အောင်စွာငယ်က စကားနာထိုးသဖြင့် အောင်စွာငယ်ကိုပါ ထပ်မံကွပ်ပျက်ခဲ့ပြန်သည်။ ။ ထီးနန်းကိုရသော နရပတိစည်သူသည် ကြူပင်ခုတ် ကြူငုတ်မကျန်စေရဟူသည့် သဘောပိုက်ကာ နောင်တော် မင်းယဉ် နရသိင်္ခီ၏ အထိန်းတော် သားအမတ်ကြီး အနန္တသူရိယကိုပါ သတ်စေဟု အမိန့်ပေးပြန်သည်။ ။ မင်းချင်းတို့ က အမတ်ကြီးကို ရာဇဝ

တံသားပမာ တုပ်နှောင်၍ သူသတ်ကုန်းသို့ ယူဆောင်ကြရာ သုသာန်အရောက် သတ်အံ့ဆဲဆဲတွင် အမတ်ကြီးက ရှင်ဘုရင်ထံဆက်သရန် လင်္ကာတစ်ပုဒ် စပ်ဆိုခွင့်တောင်းခဲ့လေသည်။ ။ အာဏာသား သူသတ်တို့က ခွင့်ပေးသဖြင့် အမတ်ကြီးက ဓမ္မတာအမည်ရှိ လင်္ကာ (၄) ပုဒ်ကို စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။ ။

(၁) သူတည်းတစ်ယောက်၊ ကောင်းဖို့ ရောက်မူ၊ သူတစ်ယောက်မှာ ၊ ပျက်လင့်ကာသာ၊ ဓမ္မတာတည်း။

(၂) ရွှေအိမ်နန်းနှင့်၊ ကြွန်းလည်း ခံ၊ မတ်ပေါင်းရံလျက်၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်၊ စည်းစိမ်မကွာ၊ မင်းချမ်းသာကား၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ရေမျက်နှာထက်၊ ခဏတက်သည့်၊ ရေပွက်ပမာ၊ တစ်သက်လျာတည်း။

(၃) ကြင်နာသနား၊ ငါ့အားမသတ်၊ ယခုလွှတ်လည်း ၊ မလွှတ်ကြမ္မာ၊ လူတကာတို့ ၊ ခန္ဓာခိုင်ကျည်၊ အတည်မမြဲ၊ ဖောက်လှဲတတ်သည် ။ မချွတ်စသာ၊ သတ္တဝါတည်း။

(၄) ရှိခိုးကော်ရော်၊ ပူဇော်အကျွန်၊ ပန်ခဲ့တုံ၏ ၊ ခိုက်ကြုံဝိပါက်၊ သံသာစက်၌ ၊ ကြိုက်လတ်တွန်မူ၊ တုံ့မယူလို၊ ကြည်ညိုစိတ်သန်၊ သခင်မွန်ကို၊ ချန်ဘိစင်စစ်၊ အပြစ်မဲ့ရေး၊ ခွင့်လျှင်ပေး၏ ၊ သွေးသည် အနိစ္စငါ့ခန္ဓာတည်း။

တစ်ဦးတစ်ယောက် ကောင်းစားဖို့ အတွက် တစ်စုံတစ်ယောက်မှာ အနစ်နာပျက်စီးခံရပုံကို တရား သံဝေဂရစေရန်ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ။ အမတ်သူရဲအခြွေအရံ၊ စည်းစိမ်တို့ သည် သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာ ပြင်ထက် ခဏတာတက်သည့် ရေပွက်ပမာသာဖြစ်ပြီး သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ချမ်းသာသူခ မဟုတ်ကြောင်း ပမာပေးရေးခဲ့သည်။ ။ မင်းကြီးသည် ကြင်နာသနားသဖြင့် ယခုပင် မိမိအား သေဒဏ်မှ လွှတ်သော်လည်း သွေးသားနှု

င့် တည်ဆောက်ထားသည့် မိမိ၏ ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့ ၏ ဖြစ်ပျက် သဘောအရ တစ်နေ့သောအခါ၌ သေမင်းလက်သို့ ပါရမည်သာတည်း။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်သည် ကား အမတ်ကြီး၏ အရေးအသားသည် ယူကျုံးမရ စိတ်နှလုံးထိခိုက် ဖွယ်ရာဖြစ်ပေ၏။ မိမိကိုသတ်ရန် အမိန့်ပေးသူကိုပင် ကျေနပ်ခွင့်လွှတ်ခဲ့၏။ သေခါနီးဆဲဆဲ အပြစ်မမြင်ဘဲ မိမိ၏ အရှင်သခင်ကို ရှိခိုးဦးချခဲ့သေး၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပီပီ သံသရာအဆက်ဆက် အတို့အလှည့် လက်စားချေလိုမှုမပြုလိုကြောင်း ဖွင့်ဟခဲ့၏။ အနိစ္စတရားကိုသာ ကြည်ကြည်လင်လင် အာရုံပြုခဲ့၏။ အမတ်ကြီးကို စီစဉ်ပြီးနောက် သူသတ်တို့ က လင်္ကာကိုဘုရင့်ထံဆက်သည် ။ နရပတိစည်သူလည်း မဘက်လိုက်ပါမိကြောင်း တစ်မဟုတ်ချင်း ခံစားသိရှိလိုက်မိသည် ။ နောင်တရလည်း အဆုံးအစွန်ထိ ရလိုက်သည် ။ သေမိန့်ကို ရုပ်သိမ်းခဲ့သော်လည်း သတ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း အာဏာသားတို့ က မရဲတရဲလျှောက်တင်ကြ၏။ မင်းကြီးလည်း မှားပြီးရင်းမှားရင်းနှင့် သူသတ်တို့အား သတ်စေအမိန့် ပေးမိပြန်၏။ မိန်းမတစ်ဦးကို ရမ္မက်အလိုဖြင့် တပ်မက်မှုကြောင့် နရသိင်္ခ၊ ငပြည့်၊ အောင်စွာငယ်၊ အနန္တသူရိယအမတ်နှင့် ပါးကွက်အာဏာသားတည်းဟူသော လူ့အသက်ငါးချောင်းထက်မနည်း သေကျေ ပျက်စီးခဲ့ရ၏။ ပြကွက်ဇာတ်လမ်းမဟုတ်၊ တကယ့်ပုဂံခေတ်က အဖြစ်အပျက်ပေတည်း။

အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ အမျက်ဖြေလင်္ကာသည် ပုဂံခေတ်တွင် အထင်ရှားဆုံး၊ အဓိပ္ပာယ် အလေးနက်ဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်ခဲ့သည် ။ အစပ်အဆို ကောင်းမွန်ခြင်း၊ စကားလုံးသုံးနှုန်းပုံ နေရာကျခြင်း၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသောစကားတို့ ကို သုံးနှုန်းစပ်ဆိုထားခြင်းတို့ ကြောင့် မည်သည့်ခေတ် မည်သည့်ကာလ မည်သည့်လူတန်းစားက ဖတ်ဖတ်အနက် ကွယ်ဝှက်ခြင်းမရှိဘဲဆိုလိုရင်းကို ကွက်ကွက်

ကွင်းကွင်းသဘောပေါက်ကြသဖြင့် လူအများကြားသို့အလွယ်တကူ စိမ့်
ဝင်သွားနိုင်လေသည် ။ စိတ်ခိုင် သူတို့ ပင် ကဗျာ၏
ရသကဗျာစားမှုကြောင့် ပူဆွေးမှု၊ စာနာမှု၊ သင်ခန်းစာရမှုတို့ ကို
တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်စေသည် ။ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်သူ နရပတိစည်သူ
ဆိုလျှင် ကြီးစွာသောနောင်တတရားရပြီး မင်း၏ အမျက်တို့ ကို ငြိမ်းသ
က်စေနိုင်သည့် အသိတရားတို့ ကို တစ်ကြိမ်တည်းနှင့် ရရှိသွားပြီးနော
က် နောင် မင်းမိန့်ပေးသည့်အခါတိုင်းဆင်ခြင်တုံတရားကို လက်ကိုင်ပြု
သွားနိုင်လေသည် ။ ပင်ကိုစိတ်ရင်း ခက်ထန်မှုတို့ ကို ပြောင်းပြန်ပြန်
ကာ သိမ်မွေ့ လာလေသည် ။ ကုသိုလ်တရားတို့ ကို လုံ့လပြုသော သာ
သနာဒါယကာကြီးပင် ဖြစ်သွားလောက်အောင် အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး
က အသက်ပေးရေးသား ခဲ့သောလင်္ကာအစွမ်းမှာ ထက်လှပေသည် ။ အ
မတ်ကြီး၏ လင်္ကာကို လေ့လာပါက လေးလုံးတစ်ပါဒ
နည်းစနစ်တကျဖြစ်သည် ။ အချီအချ အပိုဒ် ၄ ပိုဒ်သည် ကာရန်တူစုံမချ
သဖြင့် ရတုဘက်လည်း မယိုင်ချေ။ ထို့ပြင် သူတည်းတစ်ယောက်၊ ကော
င်းဖို့ ရောက်မှု၊ သူတစ်ယောက်မှာ ဟု ရောက်နှင့်ယောက် ကာရန်တူယူ
ထားပုံမှာ သံတူကြောင်းကွဲ အဓိပ္ပာယ်လွဲသည့် ခွဲထားသတ်ပုံနည်းဖြင့် စ
ပ်ဆိုထားပုံကို တွေ့ရသည် ။

ပုဂံခေတ်တွင် အလင်္ကာစပ်ပါသည့် စကားပြေရော ကျောက်စာများ
ကိုတွေ့ရသည် ။ လှည်းထောက်ဘုရားကျောက်စာတွင် -

အပြစ်ရှစ်ပါး၊ ဒဏ်ဆယ်ပါးလျှင်၊ ထင်ရှားမျက်မှောက်၊ ရောက်စေ
သော -

ဟု ပါးနှင့်ရှားကို ကာရန်ပြု၍ စကားပြေအရေးအသားဖြင့် ရေးသား
ထားသည် ။ နားထောင် တပ်ဘုရား ကျောက်စာချပ်တွင် လည်း

အမျိုးခုနစ်ဆက်၊ ညက်ညက်ပြုန်းတီး၊ ပျက်စီးစေသော

စသည် ဖြင့် ဆက်၊ ညက်၊ တီး၊ စီးတို့ ကို ကာရန်သဖွယ်ပြု၍ စကားပြေတွင် ရောနှောရေးသွင်း ခဲ့သည်။ ။ ထိုသို့ ရေးသားထားပုံတို့ မှ ပုဂံခေတ်ကဗျာလင်္ကာ၏ အတက်အပွားများ ပင် ဖြစ်လေ၏။ လှည်း ထောက်ဘုရားကျောက်စာမှာ စကားပြေလင်္ကာရောပြီး သက္ကရာဇ် (၄၅၂) ခုနှစ်က ရေးထိုးခဲ့ခံသူ ခြင်းဖြစ်သဖြင့် အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ အမျက်ဖြေလင်္ကာထက် ရှေးကျပါသည်။ ။ မြကန်လင်္ကာမှာ မူ သက္ကရာဇ် (၅၆၉) ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သည့် ကျစွာမင်းကြီးလက်ထက်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ဖြစ်၍ အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ အမျက်ဖြေလင်္ကာ ထက် နောက်ကျပြီး ပုပ္ပါးနတ်တောင်ကဗျာမှာ မူ သက္ကရာဇ် အတိအကျ ရှာမရသေးပါ။ ထို့ပြင် ပုဂံတွင် စည်ပင်စည်ကား များ ပြားလှသောအိမ်ခြေတို့ ဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြပုံကို -

ကိုးကိုးတန် ပုဂံအိမ်ခြေပေါင်း (၉၉၉၉၉၉၉၉) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက်တိုင်း၊ ရပ်ကွက် တိုင်းတွင် ဓမ္မအရေး၊ ရာဇအရေး၊ သာသနာ့အရေး၊ လူမှုအရေးများကို နှိုးဆော်ကြသည့် ဓမ္မမောင်း၊ ရာဇမောင်း တီးခတ်နှိုးဆော်သည့် မောင်းတစ်လုံးစီကို ရပ်ကွက်တစ်ခုစီတွင် ထားရှိပုံကို -

ညိုးညိုးညံ့ညံ့ ပုဂံဆော်သည့်မောင်းဟူ၍ (၃၃၃၃) ထားရှိသည် ဟု မှတ်တမ်းပြုခဲ့ကြသည် ။ ပုဂံပြည်တွင် ဂူပုထိုးပေါင်းများ စွာ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ပုံကို -

လှည်းဝင်ရိုးသံတညံ့ညံ့ ပုဂံဘုရားပေါင်းဟူ၍ ဂူဘုရားပေါင်း(၄၄၄၆ ၇၃၃) ဆူရှိခဲ့ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ လင်္ကာစပ်များ ဖြင့် နှုတ်တက် ရွတ်ဆို မှတ်တမ်းပြုခဲ့ကြသည် ။ လင်္ကာဆို၊ အိုတောင် မမေ့ဟု ပြောရ

လောက်အောင်ပင် လင်္ကာ၏ အသံ၊ အစပ်များကို ဦးနှောက်က သံမှိုနှုတ်သလို စွဲချက်က ပြင်းလှသည် မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်တွင် လင်္ကာ၊ စာပေဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည် ဟု ယူဆရန်ပင် ဖြစ်ပါ သည် ။ ထိုလင်္ကာစာပေတို့ ၏ မျိုးစေ့ကျရာ ရှင်သန်ကြသည့် ပုဂံတွင် အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ အမျက် ဖြေလင်္ကာကြီးသည် အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ အမည်ကဲ့သို့ပင် နေမင်းရာထောင် အလင်းရောင်ကဲ့သို့ အထွန်းတောက်ဆုံး အထိန်လင်းဆုံးဟု သာ ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသတည်း။

စတုရင်္ဂဗလ

စတုရင်္ဂဗလ အမတ်ကြီးသည် ပင်းယခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပညာရှိစာဆိုကြီး ဖြစ်ပေသည်။ ။ စောမွန်နစ်မင်းလက်ထက်တွင် ပုဂံပျက်ပြီးနောက် တစ်စီးရှင်သီဟသူက ပင်းယမြို့ကို တည်ထောင်စိုးစံခဲ့ပြီး သက္ကရာဇ်(၇၀၄) ခုနှစ်မှ သက္ကရာဇ် (၁၂) ခုနှစ်အထိ စိုးစံခဲ့သော သီဟသူ၏ သားတော်ငါးစီးရှင်ကျော်စွာသည် စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးအား မြှောက်စားတော်မူခဲ့သည်။ ။ ထို့နောက် သက္ကရာဇ် (၁၂) ခုနှစ်မှ (၂၁) ခုနှစ်အထိ စိုးစံခဲ့ပြန်သော ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ၏ သားတော် လေးစီးရှင်ကျော်စွာခေါ် သီဟသူမင်းလက်ထက်တွင် သီရိမဟာစတုရင်္ဂဗလဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီး အတွင်းဝန်အမတ်ကြီးရာထူးဖြင့် သူကောင်းပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ။

အမတ်ကြီး၏ ဖွားသက္ကရာဇ်၊ မိဘအမည်တို့ ကို မသိရသော်လည်း ပြည်မြို့ဇာတိဟု ရှေးပညာရှိ တို့ ကဆိုခဲ့ကြ၏။ ။ ထိုစတုရင်္ဂဗလ ဟူသော ဘွဲ့ကိုပသို့ကြောင့် ပေးရသနည်း ဆိုသော် စတုဟူသည် ကား လေးပါး၊ အင်္ဂါဆိုသည် ကား အင်္ဂါရပ်အစိတ်အပိုင်း၊ ဗလဆိုသည် ကား အားမာန်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ဖြစ်လေ၏။ ။ ထိုအင်္ဂါရပ် (၄) ပါးသည် ကား -

၁။ သဒ္ဒါကျမ်းအတတ်တွင် အလုံးစုံ နှံ့စပ်ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်း။

၂။ ကဗျာလင်္ကာဖွဲ့ဆိုရေးသားစပ်ဆိုရာတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ သိ
ကုံးတတ်ခြင်း။

၃။ လောက၊ ဓမ္မ၊ ရာဇအရေးတို့ ကို နက်နက်နဲနဲ အမေးပုစ္ဆာပြုတတ်ခြင်း။

၄။ စစ်တုရင်ထိုးရာ၌ သူမတူအောင် စွမ်းဆောင်တတ်ခြင်း

စသည့် အားလေးတန်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို ဆိုကြပေသည် ။ ပင်းယခေတ်သည် မြန်မာစာပေဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု အရှိန်ကြီးမားသည့်ကာလဖြစ်သည် နှင့်အညီ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်သည့် ငါးစီးရှင် ကျော်စွာကို ယ်တော်တိုင်ပင် တာဝတိံသာ နတ်ရွာလော၊ နတ်ရွာလော၊ ဟုတ်တည်း ဆွေရင်း ဆွေရင်း၊ ဟုတ်တည်း သည် ရင်းသည် ရင်း၊ ဟုတ်တည်း ရှင်ချင်း ရှင်ချင်း ...

အစချီသော ကာချင်းများကို ရေးဖွဲ့စပ်ဆိုကာ ကိုယ်တော်တိုင် ကကြသည့်အချိန်ဖြစ်ပေ၏။ ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်ဟု ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့်ပေါက္ကံဆရာတော်ကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိနေစဉ် ကာလလည်း ဖြစ်သည် ။ ဆရာတော်ကြီးသည် စာပေကျမ်းဂန်တက် ပွန်လိမ္မာဉာဏ်ပညာကြီးမားသဖြင့် စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက အောက်ပါရတုကြီးကို ဖွဲ့ဆို၍ -

ရွှေဖဝါးအောက်၊ ကျွန်၏ လျှောက်ဖြင့် အစချီပြီးလျှင် ဒုတိယအပိုဒ်၌

-

မင်း၏ တရား၊ ကျင့်ဆယ်ပါးနှင့်၊ မမှားအယူ၊ နတ်လူပူဇော်၊ မင်းရဲကျော်ဝယ်၊ ကျွန်တော်အရင်း၊ အဖြစ်ရှေးဦး၊ ပါခဲ့ဖူးသား၊ ကျေးဇူးလိုက်လာ၊ မရဏာသန်၊ ဇောငါးတန်လျှင်၊ လွန်၍ ခုနစ်၊ အဖြစ်သဘော၊ မဇောလေကောင်း၊ ဇောလေကောင်းတည်း၊ အကြောင်းထွေဆီ၊ တစ်နည်း

သော်မူ၊ နိရော်

အထွတ်၊ သမာပတ်ကို၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ ဝင်သောခါ၌ ၊ ချမ်းသာငြိမ်းမျှ
၊ ခံစားကြသား၊ နေဝသညာ၊ နာသညာယတနနှောင်း၊ ရကောင်းဘဝင်၊
ဖိုလ်နှင့်ပင်တည့်၊ သို့စဉ်ဟူ၍ ၊ အယူမသိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ စွန်းသင်္ကာကို၊ ဉာ
ဏ်ဝါလင်းပြောင်၊ ထွတ်ဘုန်းခေါင်သည် ၊ ပျောက်အောင် ဖျောက်တော်
မူစေသောဝံ။

ဟူ၍ အမေးပုစ္ဆာရေးဖွဲ့ခဲ့ပြီးနောက် တတိယအပိုဒ်တွင် ဆက်၍ -

နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပေါင်းချုပ်ကြွင်းမဲ့၊ သင်္ချာဖွဲ့သော်၊ တစ်ဆယ့်လေးကိ
စွာဆယ်ဌာနဖြင့်၊ ဒွါရ ခြောက်ထပ်၊ ခြောက်ရပ်အာရုံ၊ ခြောက်စုံဝိညာဉ်၊
ခြောက်စဉ်ဝီထိ၊ ကတိများ စွာ၊ ရုပ်လေးမြွှာနှင့်၊ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်၊
ဥပါဒ်ဋ္ဌိဘင်၊ဘဝင်ဇောစိတ်၊ နိမိတ်မက္ခာ၊ တစ်ဒါရမ္မဏ၊ အရထိုထို၊ ပုဂ္ဂို
လ်အပြား၊ ဝါကရားနှင့်၊ ဘုရားမြတ်မွန်၊ နိဗ္ဗာန်ယူနီး၊ မြေကြီးမိုးပြင်၊
ကောင်းကင်နံ့သိ၊ စုတိမြန်မာ့စာဆို တော်ကြီးများ ၏ ဘဝပုံရိပ်တော်စိ
တ်၊ အတိတ်နှင့်နှင့်၊ သုံးပါးတွင် ၌ ၊ ဘယ်လျှင်အာရုံ၊ ပြုတုံသနည်း၊
ရိုက်ကြည်းကျော်ဟိုး၊ နန်းပွင့်ရိုးသည် ၊ ဖြေရိုးကောက်တော်မူစေသောဝံ
။

ဟု ဇောအတန်တန်နှင့် နာမ်ရုပ်တို့ ချုပ်သည့်ကိစ္စတွင် မြတ်စွာဘု
ရားရှင်တော်မြတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခါနီးအချိန်တွင် စုတိတော်စိတ်သုံး
ပါးအနက်မှ မည်သည် ကို အာရုံပြုခဲ့ပါသနည်း။ လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ
တို့ ၏ လားရာဂတိငါးခုဖြစ်သည့် ဗြဟ္မာဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ လူ့ဘုံတည်းဟူ
သော သုခဘုံ (၃) ရပ်၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်တည်းဟူသော ဒုက္ခဘုံ (၂) ရပ်တို့မှ
လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘုရားရဟန္တာတို့ ၏ ပျော်စံရာနိဗ္ဗာန်သို့
ရရာရကြောင်း ဘဝင်စိတ်ကောင်းအောင် အယူမှား၊ အစွန်းမှားများကို

ပယ်ရှားဖြေဆို တော်မူပါဘုရားဟု ပုစ္ဆာပြုကာ ရတုလွှာဖြင့် လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့လေ၏။

စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးသည် မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ ရေမြေတောတောင်ဘွဲ့ စသည့် အနုစာပေအဖွဲ့ အနွဲ့ထက် ဓမ္မ၊ ရာဇလောကအကျိုးကို မျှော်ကာသုတဖွဲ့များကို အဓိကထား ရေးဖွဲ့ခဲ့သည် ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဘက်နွယ်သောအထက်ပါရတုကြီး သည် မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ တောတောင်ရာသီတို့ ကိုဖွဲ့သော ရတုများ အနက် တစ်မူထူးခြားနေပေတော့သည် ။ ပို၍ ထူးခြားသည် က ပါဠိဘာသာကိုသုံးကာ အမေးအဖြေ ပြုထားခြင်းပင်ဖြစ်သည် ။

တစ်ခါသော် လေးစီးရှင်သီဟသူမင်းသည် စကား(ရ)ကျောင်းအနီးတွင် ကျောင်းကြီး တစ်ကျောင်းဆောက်လုပ်ပြီးနောက် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သံဃာတော်ကိုမျှ မလှူဒါန်းပါဘဲလျက် သီလ ပြည့်စုံသူ၊ ကျမ်းဂန်စာပေတတ်ကျွမ်းသိမြင်သူ မည်သည့်သံဃာတော်မဆို ကျောင်းထိုင်နိုင်ကြောင်း သတင်းကြားစေသည် ။ တစ်နေ့သော် ထိုကျောင်းပေါ်သို့ စစ်ကိုင်းမြို့၏ မြောက်ဘက် သာစည်ရွာသား ရဟန်းတစ်ပါး တက်ရောက်ကျောင်းထိုင်နေတော်မူလေသည် ။ သီဟသူလည်း စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးကို ခေါ်တော်မူ၍ လောကီ၊ လောကုတ္တရာပုစ္ဆာတို့ ကို မေးလျှောက်စေသည်တွင် အခက်အခဲဟူသမျှ ပြီးသည့် တိုင် ဖြေဆိုတော်မူနိုင်သောကြောင့် မင်းကြီးက ထိုရဟန်းကို တင်လှူပူဇော်လေသည် ။ ရဟန်း၏ ဖခင်ကိုလည်း သူဌေးဘွဲ့ပေးသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နေထိုင်ရာအရပ်ကို ယခုတိုင် သူဌေးသာ စည်ရွာ ဟု ခေါ်တွင် နေလေ၏။

စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးသည် လေးစီးရှင်ကျော်စွာ သီဟသူမင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ် (၁၄) ခုနှစ်တွင် ဘုရားဟောပိဋကတ်တော်ကြီး လာ

ဇာတကဇာတ်တော်ကျမ်းများ ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ မဟာ ဘာရတ၊ စာဏကျ၊
ပဉ္စတန္တရ၊ ဟိတောပဒေသ၊ ဘာထရိဟာရီ စသော အတွေးအခေါ် စာပေ
ယဉ်ကျေးမှု များမှ ဆင်းသက်လာသော ရှေးသူဟောင်းတို့ ၏
စကားပုံများ ၊ အဆိုအမိန့်များ ၊ ဩဝါဒများ ၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဓမ္မ
အရေး၊ ရာဇအရေး၊ ပညာရေး စသည့်တို့ ကို ထုတ်နှုတ်ယူငင်၍ မာဂဓ
ဘာသာခေါ် ပါဠိဘာသာဖြင့် လောကနီတိကျမ်းကို ရေးသားစီရင်ခဲ့ပေ
သည် ။ ထိုကျမ်းဦး၌ပင် အမတ်ကြီးက ...

လောကနီတိ၊ ပက္ခာမိ

နာနာသတ္တ၊ သမုဒ္ဒရံ။

မာနေဝ၊ သံခေမံ၊

ဝဒိတွာ၊ ရတနာတ္ထယံ။

ငါသည် ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အထူးထူးသော ကျမ်းတို့ မှ
ထုတ်ယူသည့် လောကနီတိ အမည်ရှိသောကျမ်းကို မာဂဓဘာသာဖြင့်
အကျဉ်းအားဖြင့် ရေးပေလတ္တံ့ဟု ဆိုခဲ့သည် ။ ထိုသို့ ရေးသားခဲ့ ရာတွင်
...

(၁) ပဏ္ဍိတကဏ္ဍ၊ (၂) သုဇနကဏ္ဍ၊ (၃) ဗာလဒုဇ္ဇနကဏ္ဍ၊ (၄)မိတ္တ
ကဏ္ဍ၊ (၅) ဣတ္တိကဏ္ဍ၊ (၆) ရာဇကဏ္ဍ၊ (ရ) ပကိဏ္ဍကကဏ္ဍ ဟူ၍
အခန်း (၈) ခန်းခွဲကာ ပြဆိုခဲ့ပေသည် ။

ပဏ္ဍိတကဏ္ဍတွင် -

- ပျင်းရိသောသူသည် အတတ်ပညာမရနိုင်။

- ဤလောက၌ အတတ်ပညာနှင့်တူသော ဥစ္စာသည် မရှိ

- အတတ်ပညာကို ခိုးသူတို့ မခိုးယူနိုင်ပါ

- အကြားအမြင်ပညာကို နည်းသည် ဟူ၍ ဘယ်အခါအမျှ မအောက်မေ့ရာ

- ခြေပုရွက်စုဖို့ ၍ မြေတောင်ပို့ကို ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊

- ကျဖန်များ သော မိုးရေပေါက်များ သည် ကြီးမားသော အိုးစရည်းကို ပြည့်စေနိုင်သကဲ့သို့ လည်း ကောင်းမှတ်ယူအပ်၏။

စသည် ဖြင့် ယခုခေတ်လူငယ်များကို တိုးတက်ကြီးပွားရေး တက်ကျမ်း၏ ရှေ့ဆောင်သဖွယ် ညွှန်ပြရေးသားခဲ့သည် ။ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ကျည်းကန်ရှင်ကြီးတို့ ကဲ့သို့သော ဆုံးမစာရေးသားသည့် စာဆိုတော်များ သည် မိမိတို့ ၏ ရှေ့ကျသော စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီး၏ လောကနီတိကျမ်းကိုမှီးခဲ့ကြရသည် ။ ဥပမာ -

- ပညာကိုလိုသော် မပျင်းနှင့်

- ပညာရွှေအိုး လူမခိုးနိုင်

- နှုတ်မှုလက်မှု ရအောင်စု

- တစ်စက်ကျများ ပြည့်သောလားသို့

စသည့် နှောင်းခေတ်ဆုံးမစာများ ၊ စကားပုံများ သည် စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီး၏ ပဏ္ဍိတ ကဏ္ဍမှ ပင် လှီးယူခဲ့ပုံရလေ၏။ သုဇနကဏ္ဍတွင်

-

- သူတော်ကောင်းတို့ ကိုသာ ပေါင်းဖော်ရာ၏။

- သူတော်ကောင်းတရားကို သိရ၍ မြင့်မြတ်၏။

- သူယုတ်မာတို့ နှင့် ပေါင်းဘက်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်ရာ၏။

ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည့် အသေဝနာစဉ်လင်္ကာ၊ ပဏ္ဍိတာနု
ဇ္ဈသေဝနာဟူသော ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိမှ လာသော မင်္ဂလသုတ်တော်မှ ယူ
ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ထို့ပြင် ဘုရားဟောဓမ္မပဒဇာ တကလာဇာတ်တော်
တစ်ခုတွင် မထေရ်မြတ်တစ်ပါးသည် မိမိ၏ ဆွမ်းခံအိမ်၌ ဆွမ်းခံစဉ် အိ
မ်ရှင်မွေးမြူ ထားသောကြိုးကြာသည် အိမ်ရှင်ယောက်ျား နန်းတော်မှ
အပ်ထည်အဖြစ်ယူလာသော ပတ္တမြားကျောက် ကိုအစာအဖြစ်ကောက်
ယူမျိုးစားသည် ကို မြင်မိ၏။ ပတ္တမြားကိုမမြင်သဖြင့် အိမ်ရှင်ယောက်ျား
က မထေရ်အား ခိုးသူအဖြစ် အမျိုးမျိုးစွပ်စွဲပြောဆို မေးမြန်းသော်လည်း
အဖြစ်မှန်ကို ပြောမိပါက ကြိုးကြာ ကိုသတ်ပြီးဝမ်းကိုခွဲကာ ပတ္တမြားကို
ယူလျှင် ကြိုးကြာသေမည်၊ မိမိလည်း အပြစ်ကြီးထိုက်မည်ကို စိုးသဖြင့်
သီလကိုစောင့်ထိန်းကာ ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

အိမ်ရှင်ယောက်ျားလည်း အနုနည်းဖြင့် မေးမရဟု ယူဆကာမထေရ်မြတ်
အား ရိုက်ပုတ်ညှဉ်းဆဲသဖြင့် မထေရ်မြတ်လည်း သွေးခြင်းခြင်းရဲမျှ
ဆင်းရဲပင်ပန်းခံရသော်လည်း သီလပျက်မည်ကို တွေးကြောက်ပြီး ခန္ဓာ
ကိုယ်နာကျင် ထိခိုက်သည် ကို သည်းခံခြင်းကြီးစွာဖြင့် သည်းခံတော်မူ
၏။ ကြိုးကြာသည် မထေရ်မြတ်၏ သွေးတို့ ကို မြင်လေသော် အိမ်ရှင်
ယောက်ျားရှေ့တွင် ရှိသော မထေရ်မြတ်၏ ကိုယ်မှ သွေးတို့ ကို အစာ
ရေစာထင်မှတ်ပြန်၍ ချဉ်းကပ် လာသည် တွင် ဒေါသထွက်နေသော အိ
မ်ရှင်ယောက်ျား၏ လက်ချက်ဖြင့် သေလေ၏။ ကြိုးကြာသေမှ ပင် မ
ထေရ်သည် အဖြစ်မှန်ကို အိမ်ရှင်ယောက်ျားအား ပြောပြလိုက်တော့သ
ည် ။ မိမိတစ်ကိုယ်လုံး စိစိညက် ညက်ကြေသည် အထိမျှ အရိုက်အနှက်
ခံထားရသော်လည်း သီလအပျက်မခံခဲ့သော မထေရ်မြတ်ကို စံနမူနာ
ထားပုံရသော စတုရမင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက သူ၏ လောကနီတိတွင် -

- ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ သည် ဘေးဒုက္ခရောက်ငြားသော်လည်း

သူတော်ကောင်းတရားကို မစွန့် စသည် ဖြင့် အတုယူစရာ ရေးထည့်ခဲ့ပေ၏။ ထို့ပြင် -

- မြင့်မြတ်သောမျိုးနွယ်ကိုစောင့်သူသည် ဆင်းရဲခြင်းကိုရောက်သောလည်း ယုတ်ညံ့သောအမှုကို မပြု။

- စစ်မြေပြင်အရပ်၌ ရဲရင့်သူကို အလိုရှိ၏။

- လျှို့ဝှက်သောကိစ္စ၌ နှုတ်လုံသူကို အလိုရှိ၏။

အစရှိသဖြင့် မိမိ၏ လူမျိုးမျိုးဆက်များ ဖြစ်သော မျိုးနွယ်ကို မတုံးတိမ်စေရန် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် မိမိလူမျိုး တိမ်ကောပပျောက်စေရန်နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မြူဆွယ်ဖျက်ဆီး သိမ်းသွင်း လာပါက ယုတ်ညံ့သည့်သစ္စာဖောက်မှုကို မပြုရာဟု ဆုံးမခဲ့သည် ။ မိမိတိုင်းပြည်၊ မိမိလူမျိုး၏ အရေးကြီးသော မပေါက်ကြားအပ်သည့် လျှို့ဝှက်ချက်များ ၊ တိုင်းရေးပြည်ရာကိစ္စများကို မပေါက်ကြား စေရန် လုံခြုံမှုရှိရမည်ကိုလည်း အတိအလင်း အထင်အရှား ဆုံးမခဲ့ပြီးဗာလဒုဇ္ဇနကဏ္ဍတွင် -

- သူယုတ်မာကို အချစ်မလွန်ရာ။

- သူယုတ်မာသည် ထိပ်တင်ခေါင်းရွက် မြှောက်စားခံရသော်လည်း မချေမငံ ဆူဆူညံညံ ပြုတတ်၏။

- မြွေသည် အမျက်လွန်၏။

- မြွေထက် သူယုတ်မာသည် ပို၍ အမျက်လွန်၏။

- မိမိမိုက်လျက် ပညာရှိဟု အထင်ရောက်သူကိုမူ သူမိုက်ဟု ဆိုအပ်၏။

- လူမိုက်သည် ခွန်အားရှိလျှင် သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာကို အနိုင်အထက်

လုယူတတ်၏။

ဟု ရေးသားဆုံးမခဲ့ပြန်သည် ။ ထိုဆုံးမမှုသည် သီပေါမင်းပါတော်မူပြီးသောအခါ မြန်မာများ တကယ်ပင် ကြုံတွေ့လာခဲ့ကြ၏။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့ သည် သူတို့ ကိုယ်သူတို့ လူယဉ်ကျေးပညာရှိများ ဟု အထင်ရောက်ကြပြီးမြန်မာတိုင်းရင်းသားများကို အရိုင်းအစိုင်းများ ၊ ပညာမဲ့များ ဟု အထင်အမြင်သေး ခဲ့ကြ၏။ အမှန်စင်စစ် ထိုသူများ သာ လူမိုက်များ ဖြစ်ကြ၏။ လူလိမ္မာများ မပြုသော သူတစ်ပါးနိုင်ငံကို လောဘရှေ့ထားပြီး သိမ်းခဲ့ကြ၏။ ထိုလူမိုက်များ ခွန်အားရှိသောအချိန်ရောက်ခိုက် မြန်မာနိုင်ငံသား များ ၏ သယံဇာတများ ဖြစ်သော ကျွန်းသစ်၊ ရေနံ၊ ကျောက်သံပတ္တမြားများကို လက်နက်အားကိုးဖြင့် အနိုင်အထက် လုယက်ယူငင်ခဲ့ကြ၏။ စိတ်ကူးယဉ်မဟုတ် တကယ်လက်တွေ့ဖြစ်ပျက်ခဲ့ကြဖူး၏။ သင်ခန်းစာယူဖွယ်ပင်။ စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက သူ၏ လောကနီတိမိတ္တကဏ္ဍတွင် -

- အနာသည် မိမိကိုယ်၌ ဖြစ်လျက် မိမိအကျိုးကို မရွက်ဆောင်။

- ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်မှု သူစိမ်းပင်ဖြစ်လင့်ကစား အဆွေအမျိုးဟု မှတ်ရာ၏။

- ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားကို မရွက်ဆောင်လျှင် မိတ်ဆွေရင်းချာပင် ဖြစ်လင့်ကစား သူစိမ်းဟု မှတ်ရာ၏။

- မျက်နှာမူကား ပဒုမ္မာကြာ။

နှုတ်ထွက်စကားက စန္ဒကူးနံ့သာ။

စိတ်နှလုံးသားကား အဆိပ်ပမာ။

ထိုသို့သော သဘောရှိသူကို မပေါင်းရာ။

အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေကို ဂဃနဏလေ့ လာပြီး သဘောသိမှ မိတ်ဆွေစစ်အဖြစ် စိတ်ချလက်ချ ပေါင်းသင်းအပ်၏။ လူတို့ ၏ စိတ်သဘောထားတို့ သည် ရေပမာ အရောင်ဆိုးရာသို့ လိုက်၍ ပြောင်းလဲတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းခံစိတ်သဘောကို စူးစမ်းအပ်၏ ဟု ရေးသားခဲ့၏။

တစ်ဖန် ဣတ္ထိယကဏ္ဍတွင် -

- ဥဩဌာန်တို့ ၏ အလှကား အသံ။
- မိန်းမတို့ ၏ အလှကား လင်ယောက်ျားကို မြတ်နိုးခြင်း။
- မိန်းမတို့ ၏ ဥစ္စာကား အဆင်းတည်း။
- မိန်းမတို့ သည် လင်ယောက်ျားရှိမှ သာ တင့်တယ်၏။
- မယားကို အရွယ်လွန်မှ ချီးမွမ်းရာ၏

ဟု ရေးသားခဲ့သည် ။ ယခုခေတ်ကာလ လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုပြုသူများ နှင့် ရောဂါဆိုးများ ကင်းဝေးရာကင်းဝေးကြောင်း ကြိုတင်ဆင်ခြင်နိုင်သည့် ဆောင်ပုဒ်များ သဖွယ်ဖြစ်သည် ။ ရာဇကဏ္ဍ တွင် -

- ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူလည်း မရှိသော၊
- အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသူပညာရှိလည်း မရှိသော၊
- အုပ်စိုးသူမင်းအစိုးရလည်း မရှိသော၊
- မြစ်ချောင်းကန်ကျောင်းလည်း မရှိသော၊
- ဆေးဝါးသမားလည်း မရှိသော ဤအရပ်ဒေသမျိုးတွင် တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ အခြေချမနေအပ်။

- မင်းစိုးရ မရှိသောတိုင်းပြည်သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စည်ပင်ခြင်းမှ ဆိတ်သုဉ်း၏။

- ပြည့်ရှင်မင်းသည် ရောင့်ရဲလွယ်လျှင် တန်ခိုးအာဏာပျက်တတ်၏။ ဟု ရေးသားခဲ့လေသည် ။ ပကိဏ္ဏက ကဏ္ဍတွင် -

- အရက်သေစာ အသောက်အစား ကျူးလွန်မှု စကားမမှန်နိုင်

- လောဘရမက်ကြီးလွန်မှု အရှက်မရှိနိုင်။

- မောဟဖိစီးအအိပ်ကြီးသူ၊

- သတိယွင်းပေါ့မေ့လျော့သူ၊

- အချောင်ခို၍ သက်သာမှုကို နှစ်လိုသူ၊

- ရောဂါစွဲငြိ အနာရှိသူ၊

- လုံ့လမရှိ ပျင်းရိသူ၊

- လောဘသက်သက် အလိုရမက်ကြီးသူ၊

- အမှုကိစ္စကို လက်စမသတ် ပြီးပြတ်အောင် မလုပ်တတ်သူ ။

- ဤခုနစ်ဦးတို့ သည် စာပေကျမ်းဂန်နှင့် ကင်းဝေးကြရာကုန်၏။ ဟူ၍ စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီး သည် လောကနီတိကျမ်းကြီးအား လူတို့ အကျိုးပြုကျမ်းကြီးအဖြစ် ပါဠိဂါထာပုဒ်ရေးပေါင်း (၁၆၅ ပုဒ်ကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပေသည် ။ သက္ကရာဇ် (၁၁၉၆) ခုနှစ်ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက် တော်သို့ ရောက်သော အခါ ထိုပါဠိဘာသာဖြင့်လာသည့် ကျမ်းကြီးကို စက္ကိန္ဒာဘိသီရိသဒ္ဓမ္မဓဇမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တော်ရ မဟာအောင်မြေဘုံစံအုတ်ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးဗုဓိက မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို ရေးသားတော်မူခဲ့လေသည် ။ တစ်ဖန် နေမျိုးမင်းထင်ကျော်

ခေါင် အမှာ တော်ရေးမင်းသည် ကုန်းဘောင် ခေတ်မင်းတုန်းမင်းတရား ကြီးလက်ထက်တော်၌ လောကနီတိပျို့ကို ရေးသားခဲ့ပြန်သည် ။ ပျို့အဖြစ် ရေးသားရခြင်းရည်ရွယ်ချက်မှာ လောကနီတိပါ သြဝါဒများ ကို လင်္ကာသဖွယ် ကျက်မှတ်၍ နှုတ်တက်ရွှရွ ရွတ်ဆိုနိုင်ကြစေရန် ဖြစ် လေသည် ။ ပမာအားဖြင့် သုဇနကဏ္ဍလာ -

- စန္ဒကူးပင်သည် သွေ့ခြောက်သွားသည့်တိုင် မွှေးရနံ့ကိုမစွန့်။

- ဆင်ပြောင်သည် စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်သော်လည်း ခန့်ထည်တင့် တယ်ခြင်းကို မစွန့်။ ။

- ကြံသည် ကြိတ်စက်သို့ ရောက်သော်လည်း ချိုသောအရသာကို မစွ န့်။

- ပညာရှိသူတော်ကောင်းသည် ဘေးဒုက္ခဆင်းရဲသို့ ရောက်ငြား သော်လည်း သူတော်ကောင်း တရားကို မစွန့်။ ။

ဟု ရေးသားခဲ့သည် ကို အမှာ တော်ရေးမင်း၊ နေမျိုးမင်းထင်ကျော် ခေါင်က ပျို့အသွင်ဖြင့် -

ထင်ရှားပုံထူး၊ စန္ဒကူးကို၊ ဝေကြူးရှည်လျား၊ ခြောက်အောင်ထားလ ည်း ၊ စကားရွှေပွင့်၊ နံ့မလွင့်သို့၊ ရန်လွင့်ချိုးနှင်၊ စစ်မြေပြင်၌ ၊ မာတင် ဇာနည်။ဆင်တို့ သည် လည်း ၊ ဦးလည်မော့ခါ၊ တင့်တယ်စွာသို့၊ ပမာပြ လစ်၊ ကြံညစ်ယန္တရား၊ စက်အနားသို့၊ ရောက်ငြားတုံလာ၊ ကြံတို့ မှာ လ ည်း ၊ ရသာမပျက်၊ချိုအေးမြက်သို့၊ ဖြစ်ပျက်မြော်မြင်၊ ပညာရှင်တို့ ၊ မ ဖောက်ပြန်ဘဲ၊ တရားမြဲ၏။

စသည် ဖြင့် စပ်ဆိုခဲ့သည် ။ ထိုလောကနီတိသြဝါဒများကို ရှေးခေ တ်ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းပညာ ရေးများ တွင် သင်ကြားရေး

စာပေများ အဖြစ်နှင့်သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။ ။ စတုရင်္ဂဗလ အမတ်ကြီး
၏ လောကနီတိသည် ရှေးမြန်မာလူမျိုးတို့ မှ သည် မျက်မှောက်ခေတ်အ
ထိ မြန်မာလူမျိုးတို့ ၏ လူ့ဘဝ တစ်လျှောက် နေမှုထိုင်မှု၊ ကျင့်ကြံအား
ထုတ်မှု၊ စောင့်ထိန်းလိုက်နာမှု၊ ဉာဏ်ပွင့်လင်းမှုစသော အကျိုးတရားသ
က်ရောက်မှုများ စွာ ပေးစွမ်းခဲ့သော လမ်းညွှန်၊ လမ်းပြမြေပုံကြီးတစ်ချ
ပ်သဖွယ် ရှိပါပေ သည် ။ မြန်မာစာပေလောက၌
စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာကြီးမားပြီး ထက်မြက်သော ပု
ဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးပေါ်ထွန်းခဲ့ခြင်းသည် မြန်မာလူမျိုးများ အဖို့ ဂုဏ်တက်
စရာ၊ စာပေသမိုင်းတွင် အဖိုးမဖြတ်နိုင်စရာ၊ မြန်မာ့သမိုင်းအတွက် အ
ရောင်ထွက်စရာ ရလဒ်ကောင်းကြီးသာ ဖြစ်ခဲ့ပါပေ သတည်း။
